

2. Маркетинг українського футболу: невикористані резерви. URL: sportarena.com/football/upl/marketing-ukrayinskogo-futbolu-nevikoristani-rezervi (дата звернення: 01.10.2019).

3. Доходи українських футбольних клубів у Лізі чемпіонів істотно зростуть. URL: zaxid.net/dohodi_ukrayinskih_futbolnih_klubiv_u_lizi_chempioniv_istotno_zrostut_n1432039 (дата звернення: 01.10.2019).

ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Кірсанов М.В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

На необхідність прикладної фізичної підготовки при навчанні виробничих робітників вказувалося в роботах вчених уже на початку минулого століття. Вже тоді спеціалісти застосовували перші спроби розробити організаційно-методичні аспекти цієї проблеми.

Аналіз літературних джерел, довідкових матеріалів і документів [1; 3] показав, що прикладна спрямованість у практиці фізичного виховання визначалась ще в 30-і роки минулого століття. А з 1960-х років до програми з фізичного виховання введено обов'язковий розділ «Професійно-прикладна фізична підготовка» (ППФП). Подальший свій розвиток ППФП отримала в роботах вчених В.В. Белиновича, А.В. Коробкова та інших, які ще в 1960-ті роки минулого століття висунули ідею ширшого і більш цілеспрямованого використання засобів фізичної культури на виробництві. Було запропоновано перейти від виробничої гімнастики до системи фізкультурних заходів для оздоровлення працівників і поліпшення їх професійної фізичної підготовки. Виробнича фізична культура розглядалась як засіб укріплення здоров'я працівників, підвищення їх працездатності, забезпечення прикладного ефекту.

ППФП – спеціалізований педагогічний процес, спрямований на розвиток фізичних якостей, рухових навичок і функцій організму, сприяє успішному освоєнню і вдосконаленню професії. ППФП повинна будуватися в єдиному взаємозв'язку (відповідних співвідношеннях із загальною фізичною підготовкою (ЗФП)). Вивченням цієї комплексної проблеми займалася велика кількість вчених таких, як В.Л. Кабачков, В.І. Іл'їнич, А.В. Магльований, Л.П. Пилипей та інших. Було встановлено, що ППФП як багатосторонній процес має важливе значення як у системі підготовки майбутніх фахівців, так і у системі виробництва, тобто безпосередньо на робочому місці. Безперечним є і той факт, що ППФП дозволяє зменшити час адаптації до робочих умов, досягнути, зберегти і збільшити рівень працездатності упродовж робочого дня, зняти втому та швидко відновити життєві сили організму людини після роботи [4].

Роботи багатьох авторів свідчать, що професійно-прикладна фізична підготовка ефективно сприяє зміцненню здоров'я, підвищенню стійкості до захворювань, зниженню травматизму. Праця тих, хто систематично займається професійно-прикладною фізичною підготовкою, є більш кваліфікаційною, економічною, продуктивною. Ці спеціалісти в менш підвладні втомі під час роботи. Впровадження професійно-прикладної фізичної підготовки в практику фізичного виховання студентів створює передумови для скорочення строків досягнення професійної майстерності, високої професійної працездатності й продуктивності праці [1; 3]. Основним призначенням ППФП у теперішній час є спрямований розвиток і підтримка на оптимальному рівні тих психічних і фізичних якостей людини, до яких пред'являє підвищенні вимоги конкретна професійна діяльність, а також вироблення функціональної стійкості організму до умов цієї діяльності, формування прикладних рухових умінь і навичок, необхідних у зв'язку з особливими зовнішніми умовами праці [4].

Як зазначають ряд авторів, зокрема [2-3], необхідність виконання студентами великого обсягу навчальної роботи в умовах дефіциту часу, явного зниження адаптаційних механізмів призводить до прогресуючого погіршення їх здоров'я. У результаті більше 50% студентів мають низький рівень кондиційної фізичної підготовленості, що є проблемою для професійно-прикладної фізичної підготовки.

Водночас система фізичного виховання студентів, яка склалася у державі, малоефективна [4]. Вона не забезпечує психофізичну і професійну готовність випускників до виробничої діяльності та подальшого життя і потребує постійного удосконалення. Проблема полягає в тому, що у вузах України діє національна система навчального процесу з фізичного виховання, в якій обов'язковий розділ ППФП побудований на основі нормативного підходу і відрізняється від європейського.

На думку А.П. Внукова, існують причини негативної реакції на психофізичні вправи залежно від окремого студента, а саме: відсутність мети занять; недостатній запас знань, навичок, умінь; незрілість особи; низький рівень свідомості. Для викладачів фізичного виховання – це неправильний вибір видів спорту, дозувань, методів, стосунків, форм організації, відсутність належної майстерності, психолого-педагогічних знань, підходів та інше.

Отже, одним з головних завдань професійно-прикладної фізичної підготовки студентів є формування нових підходів з використанням засобів, сучасних видів спорту для розвитку необхідних психофізичних якостей з тих видів спорту, якими бажають займатися студенти.

Для побудови ефективної системи підготовки необхідно використовувати популярні серед студентської молоді види спорту, крім того раціональна система вищої школи повинна враховувати інтереси і при виборі засобів ППФП. Цій ідеї відповідає філософія гуманізму, яка є системою світогляду і визнає цінність людини як особистості. Гуманістичне світосприйняття передбачає повагу до особистості, сприяння самоактуалізації і самореалізації, самовдосконалення.

Тому, незважаючи на чисельні дослідження вітчизняних і зарубіжних авторів, актуальною є проблема пошуку ефективних шляхів покращення стану здоров'я студентів економічних спеціальностей, рівня їх фізичної підготовленості за рахунок впровадження спортивно-орієнтованих технологій фізичного виховання, які б сприяли розвитку позитивної мотивації до занять фізичною культурою і спортом, формували основи самостійної фізкультурно-спортивної діяльності як у системі освіти так і у вільний від навчання час.

Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що питання змісту, організації фізичного виховання, спортивно-оздоровчої діяльності та їх професійної спрямованості у вузах вивчені недостатньо. Необхідно зазначити, що у переважній більшості студентів немає інтересу до занять фізичним вихованням. Основна причина цього – відсутність диференційованого підходу до характерних вправ і навантажень, які пропонуються студенту. Відсутнє також необхідне стимулювання до занять фізичною культурою і ППФП.

Література:

1. Завидівська Н.Н. Професійно-прикладні основи формування здорового способу життя студентів вищих навчальних закладів економічного профілю: дис. канд. пед. наук: 24.00.02. Львів. 2002. 230 с.

2. Кожевникова Л.З. Вплив занять з фізичного виховання на зв'язок між фізичною підготовленістю і професійно-прикладною педагогічною спрямованістю студентів педагогічного факультету. Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. «Фізична культура, спорт та здоров'я нації – нова епоха, нова генерація». Миколаїв: МДПУ. 2002. С. 100-105.

3. Пилипей Л.П. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів: монографія. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ». 2009. 312 с.

4. Раевский Р.Т., Филенков В.И. ППФП и психофизическая подготовка студентов машиностроительных специальностей: учеб. пособие для вузов. Краматорськ. 2003. 100 с.

РИНОК ПРАЦІ ПРОФЕСІЙНИХ СПОРТСМЕНІВ

Курилко М.Ф., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Ринок праці є одним з динамічніших елементів економіки кожної країни. Він має особливі характеристики та складності у своєму врегулюванні, тому що товаром на ньому є робоча сила живою людиною.

Ще більш специфічним є ринок праці професійних спортсменів, тому що вимоги до кандидатів є дуже і дуже жорсткими.

Ринок праці є найбільш точним детектором соціального стану населення тієї чи іншої країни, що відображається в географії та кількості проведених турнірів.